

33.0336 נציב קבילות החיילים - נוהל פנייה וסמכויותכללי

תוקף סעיף 1 מה- 21 ביולי 2005

1. חלק י"א בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955 דן בנושא בירור קבילות חיילים באמצעות נציב קבילות החיילים (להלן: "הנציב").

2. מטרת פקודה זו להבהיר את מעמדו, תפקידיו וסמכויותיו של הנציב, אפשרות הפנייה אליו היחסים בינו לבין גורמי צה"ל וחובותיהם של המפקדים בכל הנוגע לטיפול בקבילה, שהוגשה לנציב.

הרשאים להגיש קבילה לנציב והמועד להגשתה

3. רשאי להגיש קבילה אל הנציב:

א. אדם הרואה עצמו נפגע במעשה שנעשה לגביו בהיותו חייל בשירות סדיר או בשירות מילואים פעיל (להלן - החייל הנפגע).

ב. בנו, בתו, אחיו או אחותו של החייל הנפגע, אם מלאו להם 16 שנה, או הוריו או בן זוגו של אותו חייל, ובאין אחד מאלה - מי שנתבקש מאת החייל הנפגע לעשות כך.

4. על אף האמור בסעיף 3 לעיל, לא יהיה בירור בקבילות האלה, אלא אם כן מצא הנציב, שיש סיבה מיוחדת המצדיקה את בירורו.

א. קבילה שהוגשה לאחר שעברה שנה מיום שעליו נסבה הקבילה, ואם המעשה נודע לקובל מאוחר יותר - שנה מהיום בו נודע לו המעשה.

ב. קבילה שהוגשה לאחר שעברו 180 יום מהיום שבו חדל החייל הנפגע להיות חייל.

דרך הגשת הקבילה

תוקף סעיף 5 מה- 15 נוב' 81

5. קבילה תוגש בכתב, במישרין, לנציב הקבילות, לפי המען: תיבת דואר 7052 ת"א, 61070.

6. חייל רשאי לצרף לקבילתו מסמכים, שברצונו להביא לידיעת הנציב והשייכים לדעת החייל לעניין, אך החייל לא יצרף לקבילה מסמך צבאי, פרט למסמך שנמסר לו כדין לשימושו האישי.

7. הקבילה תיחתם ביד הקובל, ויצוינו בה שמו, מספר הדואר הצבאי של היחידה, שבה משרת החייל הנפגע מספרו האישי ודרגתו.

8. הגיש את הקבילה מי שחדל להיות חייל או אדם כאמור בסעיף 3 לעיל, יצוינו בקבילה, בנוסף לפרטים האמורים של החייל הנפגע, גם שמו ומענו של הקובל.

9. קבילה של אסיר או עציר תוגש במעטפה סגורה למפקד מיתקן הכליאה הצבאי, שבו הוא מוחזק, והמפקד יעביר לנציב את המעטפה כשהיא סגורה.

10. אם הקבילה מכילה, לדעת החייל, מידע שסיווגו הביטחוני הוא "סודי" או "סודי ביותר", יכניס החייל את הקבילה על נספחיה לתוך מעטפה סגורה, יכתוב עליה "אל נציב קבילות חיילים - משרד הביטחון" ואת הסיווג הביטחוני של המידע וימסור את המעטפה לפקיד הדואר של יחידתו. משרד היחידה יתייחס למעטפה כאל חומר בעל סיווג "סודי" ויעביר את המעטפה, מייד ומבלי לפתוח אותה, בדואר מקמ"ר אל נציב קבילות חיילים. משלוח המעטפה ייעשה בהתאם לכללים הקבועים בפ"מ 21.0101, ויראו לצורך זה את החייל הקובל כמוסמך ליצור את המסמך ולקבוע את סיווגו.

11. קבילה, שסעיף 10 אינו חל עליה, אפשר לשלוח אל נציב קבילות חיילים בדואר אזרחי, לפי הכתובת המפורטת בסעיף 5 לעיל.

12. קבילה ניתנת להגשה על מי שבזמן שנעשה המעשה, עליו מוגשת הקבילה, היה חייל בשירות סדיר או בשירות מילואים פעיל או אדם העובד בשירות הצבא, גם אם ביום הגשת הקבילה שוב איננו חייל או עובד כאמור. הקובל יפרש בקבילתו את זהותו של האדם, שעליו הוא קובל, ואם אין בידו לתאר זהותו, ימסור כל פרט שבידו המסייע לזיהויו.

13. ניתן להגיש קבילה על מעשה, לרבות מחדל או פיגור בעשייה, שנתקיימו בו כל היסודות האלה:

א. המעשה פוגע במישרין בחייל הנפגע או מונע ממנו במישרין טובת הנאה.

ב. המעשה נוגע לסדרי השירות, לתנאי השירות או למשמעת.

ג. המעשה נוגד לחוק, תקנות, צווים או מעשי חקיקה אחרים, בניגוד לפקודות הצבא, ללא סמכות חוקית, בניגוד למינהל התקין, או שיש בו משום נוקשות יתירה או אי צדק בולט.

סייגים לגבי המעשים עליהם ניתן לקבול

14. על אף האמור בסעיף 13 לעיל, בקבילות האלה לא יהיה בירור על ידי הנציב:

א. קבילה על החלטה של רשות המאשרת גזרי דין של בית דין צבאי, כאמור בסעיף 441 לחוק השיפוט הצבאי.

תוקף סעיפי משנה ב עד ד מה- 30 אוג' 90

ב. קבילה על החלטת הרמטכ"ל או מי שהרמטכ"ל העביר לו סמכותו לגבי מחילה בעונש, כולו או חלקו, או החלטתו בעונש קל יותר, שהוטל על ידי בית דין צבאי לעבירות תנועה של דן יחיד, כאמור בתקנה 12 לתקנות שעת חירום (עבירות תנועה - דין חיילים), התש"ט-1949.

ג. קבילה על החלטה שיפוטית של בית דין צבאי או של שופט בית דין צבאי או של בית משפט צבאי אחר או של שופט חוקר.

ד. קבילה בעניין התלוי ועומד בבית דין צבאי או בבית משפט אחר, בפני שופט חוקר או בפני קצין שיפוט, או קבילה בעניין שבי"ד צבאי או בית משפט אחר או שופט אחר או קצין שיפוט הכריעו בו לגופו.

ה. קבילה על פעולה שיפוטית של ועדה, שכוננה על-פי חוק, תקנות, צווים או מעשי חקיקה אחרים או של חבר מחבריה במילוי תפקידו כחבר וועדה.

תוקף סעיפי משנה ו מה- 21 ביולי 2005

ו. קבילה על מעשה שהוא עבירה שעליה הוגשה תלונה לפי סעיף 225 לחוק השיפוט הצבאי או שבקשר עמה מונה קצין בודק או שופט חוקר.

15. על אף האמור בסעיף 13 לעיל, לא יהיה בירור על ידי הנציב, אלא אם כן מצא, שיש סיבה מיוחדת המצדיקה בירור. בקבילה בעניין שניתנה בו החלטה, שעליה אפשר או היה אפשר להגיש עפ"י דין, השגה, ערר או ערעור, והוא אינו מסוג העניינים הנזכר בסעיף 14 סעיף משנה ד' לעיל.

סמכויות הנציב בעת בירור הקבילה

16. הנציב רשאי לברר את הקבילה בעצמו או על ידי כל אדם אחר שהוא הסמיכו לכך. הנציב או כל אדם שהוסמך לכך, כאמור, רשאים לברר את הקבילה בכל דרך שתיראה להם, ואין הם קשורים להוראות שבסדר דין או בדיני ראיות.

תוקף סעיפים 18 ו-19 מה- 10 ינו' 84

17. הנציב יביא את הקבילה לידיעת החייל או העובד בשירות הצבא, שקובלים עליו, ולידיעת מפקדם וייתן להם הזדמנות להשיב עליה; הוא רשאי לדרוש מהם כי ישיבו, אישית, על הקבילה תוך תקופה שיקבע בדרישתו.

18. המפקד בהקשר זה, פירושו: קצין בדרגת סא"ל או קצין, המכהן כמפקד יחידת רישום, הממונה ישירות בזמן הגשת הקבילה על החייל או העובד בשירות הצבא, שעליו קובלים, או מפקד אחר, שייקבע על ידי הנציב.

19. הייתה הקבילה על קצין בדרגת רס"ן, לפחות, או קצין שהוא מפקד יחידת רישום, תובא הקבילה לידיעת קצין בדרגה גבוהה יותר הממונה עליו.

תוקף סעיף 21 מה- 25 אוק' 84

20. במקרים מיוחדים, כפי שייראו לנציב, יובא תוכן הקבילה אף לידיעת מפקד הפיקוד, מפקד חיל-האוויר, מפקד חיל-הים, מפקד מז"י, קצין חיל ראשי, ראש אגף במטכ"ל או הרמטכ"ל.

21. חיילים ועובדים בשירות הצבא ומפקדיהם ישיבו על הקבילה, בהתאם לדרישת הנציב.

22. הנציב או מי שהוסמך על ידו לברר את הקבילה רשאים להזמין, לחזור ולהזמין כל אדם, לבוא לפנייהם ולהעיד או להציג מסמכים או מוצגים אחרים שברשותו ולחייב כל עד להעיד בשבועה או בהן צדק.

תוקף סעיף 23 מה- 21 ביולי 2005

23. חיילי צה"ל והעובדים בשירות הצבא ייענו להזמנה ולדרישה האמורים. מפקד יחידתו של חייל או עובד בשירות הצבא, כמפורט בסעיף 18 לעיל, ינקוט בצעדים הדרושים להבטחת היענותם להזמנת הנציב או מי שהוסמך על ידו, להעיד בפניו או להציג מסמכים או מוצגים אחרים שברשותם.

24. אין אדם חייב למסור לנציב ראייה, אם יש הודאה בעובדה, שהיא יסוד מיסודותיה של עבירה, שהוא מואשם בה או עשוי להיות מואשם בה.

25. ביקש אדם להימנע ממסירת עדות ראייה, מחמת שהיא עשויה להפיל או להפיל דחה את בקשתו - תימסר הראייה.

הגשת סיוע לנציב

26. חייל לא יעשה דבר, שיש בו כדי למנוע, לעכב או להפריע בהגשת קבילה לנציב או בהעברתה או בבירורה של קבילה כזו.

27. חייל ייענה לבקשת הנציב להגיש לו חוות-דעת מקצועית ומידע אחר שבתחום התמחותו.

28. ביקש הנציב או אדם אחר שהוסמך על ידו לבקר ביחידה או להשתמש במיתקניה, לשם עריכת בירור בקבילה, יגיש להם מפקד היחידה כל סיוע מבוקש.

קבילה שנמצאה מוצדקת

תוקף סעיף 29 מה- 21 ביולי 2005

29. מצא הנציב, שהקבילה היתה מוצדקת, ימסור על כך הודעה מנומקת לקובל, לחייל או לעובד בשירות הצבא שקובלים עליו ולמפקדם וכן לרמ"ט אכ"א, שהוסמך על ידי הרמטכ"ל, לקבל הודעות כאמור מאת הנציב ולרכז את הטיפול בהן.

30. הנציב רשאי לפרט בהודעתו את תמצית מימצאיו, להצביע על הצורך בתיקון הליקוי שהעלה הבירור ועל הדרך לתיקונו.

תוקף סעיפים 31 עד 32 מה- 10 ינו' 84

31. כללה המלצת הנציב הערה לגבי מי שקבלו עליו, יזמנו המפקד שנקבע על ידי נציב קבילות החיילים למשרדו ויקרא בפניו את הערת הנציב בנדון, כלשונה וכרוחה.

32. מפקדי צה"ל יתקנו את הליקוי, עליו הצביע הנציב בהודעתו שנמסרה בעקבות בירור הקבילה.

תוקף סעיפים 33 עד 34 מה- 21 ביולי 2005

33. הימנעות מתיקון הליקוי עליו הצביע הנציב, כאמור, מחייבת אישור הרמטכ"ל. ראש אכ"א, לאחר קבלת החומר הנוגע לעניין מן הפיקוד, החיל, הזרוע או האגף במטכ"ל וחוות-דעתו של הפרקליט הצבאי הראשי, יעביר להחלטת הרמטכ"ל כל מקרה בו מוצע, שלא לפעול לפי המלצת הנציב.

34. רמ"ט אכ"א יודיע לנציב, בהקדם האפשרי, אך לא יאוחר מחודשיים מיום שקיבל את ההודעה מן הנציב, כאמור בסעיפים 29 ו-30 לעיל, על הצעדים שנקטו בעקבות הודעתו.

קבילה שנמצאה בלתי מוצדקת

35. מצא הנציב, שהקבילה לא הייתה מוצדקת, ימסור על כך הודעה מנומקת לקובל, לחייל או לעובד בשירות הצבא, שעליו קובלים ולמפקדו, והוא רשאי לפרט בהודעה את תמצית ממצאיו.

תוצאות הגשת קבילה

תוקף סעיפים 37 ו-38 מה- 31 באוג' 2000

36. מפקד לא יעשה (או יימנע מעשיית מעשה) שיש בו (או באי-עשייתו) כדי לפגוע בחייל כתוצאה מהגשת קבילה.

37. תוכנם של דברים שרשם קובל בקבילה או דברים שמסר תוך כדי בירורה בנוגע אליה, וכן קבילה שנמצאה בלתי מוצדקת, לא יהוו עילה לצעדים פיקודיים או משפטיים כנגד הקובל, אלא אם מצא הנציב כי הקבילה הייתה כוזבת בזדון והודיע על כך לפרקליט הצבאי הראשי שאישר צעדים אלו.